

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ระบบเศรษฐกิจและความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคทอง ของอาณาจักรล้านนา (ค.ศ.1355-1525)		
ผู้เขียน	นายวิชาญ มาแก้ว		
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์)		
คณะกรรมการที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ สวัสดิ์ อ่องสกุล	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อนันท์ กาญจนพันธุ์	นายเจริญ มาลาโรจน์
		อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
			อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีจุดประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจล้านนายุคจารีต จากเดิมที่
ถูกมองว่ามีลักษณะราบเรียบ หยดนิ่ง ไปสู่ภาพที่เป็นพลวัต มองเห็นความเคลื่อนไหวภายในท้องถิ่นที่
สัมพันธ์กับบริบทภายนอกในระดับภูมิภาคที่เปลี่ยนแปลงไป ด้วยการศึกษาผ่านข้อมูลหลักฐานที่
หลากหลาย ประกอบกับมุมมองใหม่ในการตีความหลักฐาน และการกำหนดช่วงเวลาในการศึกษาที่
ค่อนข้างกระชับเพื่อ ให้สามารถมองเห็นรายละเอียดความเปลี่ยนแปลงอันละเอียดอ่อนใน
ประวัติศาสตร์ล้านนาโดยเฉพาะในสมัยราชวงศ์มังราย จากการศึกษาพบว่า ด้วยศักยภาพด้าน
ทรัพยากรและที่ตั้ง อาณาจักรล้านนา ก่อน “ยุคทอง” นั้นมีความพร้อมในฐานะ “รัฐการค้าตอนใน
ภาคพื้นทวีป” อยู่แล้ว เมื่อยุคแห่งการค้าระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เกิดขึ้นอันเป็นผลจาก
ความเคลื่อนไหวของจีนและการค้าทางด้านตะวันตก ส่งผลให้ล้านนาเข้าสู่ “ยุคทอง” ในกลาง
คริสต์ศตวรรษที่ 14 การค้าระหว่างรัฐนับเป็นปัจจัยกระตุ้นจากภายนอก หากแต่กลไกที่จรโลงยุค
ทองในช่วง 2 ศตวรรษหลัง กลับเป็นเงื่อนไขที่เกิดขึ้นภายใน คือ “การบริโภคทางสังคม” ทำให้เกิด
บทบาทใหม่ของกลุ่มพ่อค้า ช่างฝีมือ และกลุ่มคนในศาสนจักร ที่เติบโตขึ้นจากการขยายตัวของตลาด
สินค้าแสดงสถานภาพทางสังคม และกระบวนการอุทิศปัจจัยเพื่อศาสนา กระบวนการต่าง ๆ ทั้งหมด
ทำให้เกิด “ระบบเศรษฐกิจแบบตลาดภายใต้โครงสร้างแบบจารีต” คือเศรษฐกิจในยุคศักดินาจารีต ที่
ปรากฏ “หน่ออ่อน” ของเศรษฐกิจแบบตลาด และเศรษฐกิจเงินตรา และความเปลี่ยนแปลงทาง
เศรษฐกิจดังกล่าว ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ละเอียดอ่อน สะท้อนจากการเกิดขึ้นของ
“หน่ออ่อน” วรรณกรรมสำหรับ “อ่าน” เพื่อความบันเทิง ของเหล่าชนชั้นพิเศษคือ “กฏุมพีกะ”
“สะครว้ย” หรือ “เสกฐี” ซึ่งเริ่มปรากฏบทบาทและตัวตนขึ้นในช่วง “ยุคทอง” ของอาณาจักรล้านนา

Thesis Title	Economic System and Social Change in the Golden Age of the Lãn Nâ Kingdom (1355-1525)	
Author	Mr.Wichaya Makaew	
Degree	Master of Arts (History)	
Advisory Committee	Professor Emeritus Sarassawadee Ongsakul	Advisor
	Professor Emeritus Dr. Anan Ganjanapan	Co-advisor
	Mr.Charuen Malaroj	Co-advisor

Abstract

The study aims to examine the economic system of the traditional Lãn Nâ kingdom during the 14th-16th century. For a deliberate investigation, this study bases on various categories of evidences, effective and deep interpretation, and focusing on specific time. While the economics system in Lãn Nâ kingdom was plainly described as the motionless system and having slightly changing, the new knowledge of its organization are revised to the age of the greatest local transition in term of economics which related significantly to the contexts of Southeast Asia and other regions commerce. Around that time, there was diverse benefits from natural resources and the potent location for trade which brought about the prosperity to Lãn Nâ kingdom. As a result, the Golden age of Lãn Nâ kingdom in the mid of 14th century as the inland trading state occurred along with the expansion of Chinese and Westerner commerce simultaneously. However, the most important factor which sustained the glorious of Lãn Nâ kingdom in the Golden age in the last two centuries, during the 15th - 16th centuries, was the local condition-social consumption. The process of trade and economic growth led to an emerging of ‘the traditional market economy’. It can be said that this economic system was the seed of consumption economy in the Lãn Nâ kingdom. This phenomena, led to the new status for indigenou merchants and artisans who emerged along with the economics expansion and also the sharply increase of trade and markets, which were shown through social status and donations for religious. Consequently, the economics in Lãn Nâ kingdom around that time changed delicately. It was reflected through the demand of reading and writing literatures among new status groups, the rich people included ‘Sakrūai’, ‘Sétthī’ or ‘Katūmpika’.